

Projekt

z dnia 17 października 2024 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR .../VI/2024
RADY GMINY DĘBOWIEC**

z dnia 24 października 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2025r.**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) , art.4¹ ust.1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 2151 ze zm.) w związku z art.10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 1939 z (późn. zm.)), po przeprowadzeniu konsultacji z organizacjami pozarządowymi Rada Gminy Dębowiec uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2025r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dębowiec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2025r.

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z treścią tych ustaw gminy obowiązane są do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

Zadaniem Programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują, oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do pokonywania już istniejących problemów. Zjawisko narkomanii w Polsce staje się jednym z najpoważniejszych problemów społecznych i wykazuje tendencję wzrostową. Zagrożenie to dotyczy wszystkich grup społecznych niezależnie od regionu, wieku, poziomu wykształcenia czy statusu materialnego i społecznego. Według Krajowego Biura ds. Narkomanii wzrasta liczba nieletnich narkomanów, a niepokojąco obniża się wiek inicjacji narkotykowej. Młodzież coraz częściej sięga po różne narkotyki, wzrasta również liczba młodzieży zażywającej środki uspokajające i nasenne.

W efekcie trwającej mody na stymulowanie się narkotykami i upowszechnianie poglądów o niskiej szkodliwości substancji psychoaktywnych, dzieci i młodzież stanowią najłatwiejszy obiekt uzależnień i cel zainteresowań osób zajmujących się rozpowszechnianiem narkotyków. Dlatego ważne jest kontynuowanie procesu edukacji społecznej, w szczególności dzieci i młodzieży, na temat zagrożeń związanych z narkomanią, promowanie i propagowanie idei zdrowego stylu życia, jak również wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Program realizowany jest przez Urząd Gminy przy współdziałaniu osób fizycznych i prawnych, instytucji rządowych i pozarządowych, w tym policji, sądu, jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych zajmujących się edukacją, kulturą, pomocą społeczną, sportem i rekreacją, oraz wychowaniem w trzeźwości.

Osoby, instytucje i organizacje pozarządowe wnosząc swoje doświadczenie i inicjatywę w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii są integralną częścią systemu pomocy utworzonego w Gminie Dębowiec.

Program dostosowany jest do specyfiki problemów z uzależnieniami w Gminie Dębowiec i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym

Rozdział 1.

1. Postanowienia ogólne

Podstawą prawną do uchwalenia programu są:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii
oraz
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
które umożliwiają realizację działań profilaktycznych i zaradczych na szczeblu gminnym.

Ustawodawca wskazał zadania, jakie mają być realizowane, formę prawną w postaci **Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii** - zwanego dalej „Programem,” jak i środki na realizację tych zadań.

2. Główny cel Programu

Podstawowym celem programu **Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii** jest ograniczenie dostępności używania narkotyków i alkoholu, oraz związanych z tym problemów, a także podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Dębowiec na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych.

3. Cele szczegółowe

- a. podwyższenie progu wiekowego inicjacji alkoholowej;
- b. zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych i innych problemów społecznych w szczególności skierowanej do uczniów szkół podstawowych i gimnazjum;
- c. zwiększenie ilości osób podejmujących leczenie we wczesnej fazie choroby alkoholowej;
- d. kształtowanie postaw prozdrowotnych;
- e. tworzenie dla dzieci i młodzieży alternatywnych form spędzania wolnego czasu;
- f. zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa w związku z handlem napojami alkoholowymi.
- g. podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku;
- h. współpraca z podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania narkomanii;
- i. wzrost zaangażowania społeczności lokalnych w działania profilaktyczne (wspieranie lokalnych inicjatyw działań profilaktycznych na terenie szkół, organizacji pozarządowych);
- j. monitorowanie problemów narkotykowych na terenie Gminy.
- k. organizowanie alternatywnych miejsc i form twórczego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, a w szczególności dla grup z podwyższonego ryzyka

4. Realizatorzy Programu

Gminny Program realizowany jest przez Urząd Gminy w Dębowcu przy współudziale osób fizycznych i prawnych, instytucji rządowych i pozarządowych, w tym policji, sądu, jednostek organizacyjnych oraz organizacji zajmujących się edukacją, kulturą, pomocą społeczną, sportem i rekreacją.

5. Źródła finansowania

Zadania ujęte w Gminnym Programie finansowane są z budżetu Gminy Dębowiec w ramach środków uzyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rozdział 2. Zadania Programu

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, współuzależnionych realizowane poprzez:

- 1) współpracę z placówkami służby zdrowia i ośrodkami leczenia uzależnień w zakresie leczenia, rehabilitacji osób uzależnionych od narkotyków i alkoholu, współuzależnionych;
- 2) motywowanie do podjęcia leczenia w placówkach leczenia uzależnień osób skierowanych do GKRPA w Dębowcu;
- 3) współpraca z biegłymi sądowymi w orzecznictwie uzależnienia od alkoholu (pokrycie kosztów wydania opinii biegłych wg zawartych umów);
- 4) kierowanie do sądu wniosków o przymusowe leczenie w stosunku do osób, które odmówiły dobrowolnego leczenia, bądź je przerwały (koszty postępowania sądowego);

- 5) dofinansowanie Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku – Białej w zakresie świadczenia usług dla mieszkańców z terenu Gminy Dębowiec w ramach umowy zawartej pomiędzy Gminą Dębowiec a Gminą Bielsko- Biała.
- 6) współpracę z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Prokuraturą, Sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie;
- 7) działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 8) prowadzenie i doposażenie Punktu Informacyjno –konsultacyjnego działającego w Gminie Dębowiec w podstawowe materiały biurowe, ulotki i broszurki informacyjno-edukacyjne z zakresu narkomanii;
- 9) szkolenia specjalistów - organizowanie i dofinansowanie szkoleń, kursów zwiększających kompetencje w zakresie przeciwdziałania narkomanii, pomocy psychologiczno – medycznej, pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, realizowane poprzez:

- 1) prowadzenie poradnictwa dla rodzin, w których występują problemy uzależnień w zakresie przyczyn oraz ponoszenia szkód zdrowotnych i społecznych;
- 2) szkolenia przedstawicieli grup zawodowych stykających się z problemem uzależnień i przemocy domowej;
- 3) prowadzenie edukacji publicznej w zakresie uzależnień poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (broszur, ulotek),
- 4) współpraca z Komisariatem Policji, Ośrodkiem Zdrowia w Dębowcu, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Dębowcu, Placówkami oświatowymi działającymi na terenie Gminy Dębowiec w obszarze przeciwdziałania narkomanii,
- 5) realizacja programu opiekuńczo- wychowawczego w ramach funkcjonowania świetlicy środowiskowej przy Szkole Podstawowej w Ogrodzonej (w tym płace osoby prowadzącej zajęcia, zakup sprzętu, wyposażenia pomieszczenia świetlicy, oraz materiałów przeznaczonych do prowadzenia zajęć, oraz finansowanie wyjazdów edukacyjno- rekreacyjnych dla uczestników świetlicy), w której realizowane będą następujące zadania:
 - a) edukacyjne, w tym odrabianie lekcji, wyrównywanie zaległości w nauce;
 - b) wspierające rozwój osobisty, psychiczny i fizyczny;
 - c) zagospodarowujące czas wolny;
 - d) profilaktyczne (konkursy, warsztaty itp.).
- 3) podjęcie wspólnych działań służb i instytucji stosujących procedury „Niebieskiej Karty tj. Policji, GOPS, GKRPA, Sądu, Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 4) szkolenia dla przedstawicieli placówek i instytucji włączonych w system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, realizowane poprzez:

- 1) współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych - działania w zakresie edukacji i profilaktyki w szkołach zmierzające do uświadomienia skutków zażywania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych skierowane do uczniów i ich rodziców;
- 3) zakup materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz pomocy dydaktycznych do realizacji programów profilaktycznych i profilaktyki środowiskowej;
- 4) upowszechnianie materiałów edukacyjnych o tematyce antynarkotykowej tj. plakaty, ulotki, broszury;

- 5) udział w Ogólnopolskich Kampaniach Społecznych;
- 6) promowanie i organizowanie różnorodnych form edukacji profilaktyki w zakresie przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi (prelekcje, pogadanki, warsztaty, konkursy, spektakle, itp.);
- 7) promowanie zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i alkoholu oraz różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu m.in poprzez organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych;
- 8) szkolenia przedstawicieli grup zawodowych stykających się z problemem narkomanii;
- 9) podnoszenie kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dębowcu poprzez udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach.
- 10) realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, oraz programów autorskich dotyczących profilaktyki uzależnień, profilaktyki problemowej w szkołach na terenie gminy (wybór ofert), organizacja konkursów tematycznych jako uzupełnienie programów (zakup nagród);
- 11) organizacja szkoleń zwiększających kompetencje osób podejmujących działania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 12) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców-wywiadówki profilaktyczne;
- 13) promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia poprzez realizację pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, oraz organizację wypoczynku letniego i zimowego, stanowiących alternatywną formę przeciwdziałania uzależnieniom:
 - wyjazdy na basen, rajdy górskie, wycieczki edukacyjne;
 - zakup niezbędnego sprzętu i materiałów do prowadzenia zajęć, oraz słodyczy, napojów i owoców dla uczestników pozalekcyjnych zajęć;
 - kółka zainteresowań, zajęcia sportowe.
- 14) zakup specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych, w celu rozprowadzenia ich wśród uczniów, nauczycieli, rodziców, mieszkańców gminy (plakaty, broszurki, filmy, itp.);
- 15) artykuły w prasie lokalnej na temat problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy;
- 16) udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii, realizowane poprzez:

- 1) pomoc przy realizacji programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin;
- 2) dofinansowanie realizacji programu profilaktyczno – terapeutycznego, edukacyjnego podczas zorganizowanych form wypoczynku letniego, zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnień;
- 3) współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom;
- 4) wspieranie edukacyjno – informacyjne, materialne podmiotów zajmujących się szeroko rozumianą profilaktyką przeciwdziałania uzależnieniom;
- 5) wspieranie i inicjowanie działań związanych z monitorowaniem szkół i okolic przyszkolnych oraz lokali gastronomicznych, pod kątem nielegalnej dystrybucji narkotyków.
- 6) wspomaganie grupy AA „Weronika” w realizacji działań motywujących do terapii i propagowaniu postaw trzeźwościowych.

Zadanie 5

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowaniem ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego:

- 1) udzielanie pomocy społecznej zgodnie z odrębnymi przepisami osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
- 2) zapraszanie do udziału we wspólnych imprezach rodzin, w których występuje zjawisko uzależnienia podczas organizowanych na terenie gminy biesiad, festynów, imprez sportowych, itp.

Zadanie 6

Podjęcie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy, oraz występowaniem przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- 1) kontrola przestrzegania zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy;
- 2) kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania warunków sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej, w tym kontrola oświadczeń o wartości sprzedanego alkoholu.

Zadanie 7

Wsparcie zatrudnienia socjalnego - zadanie realizowane będzie poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Rozdział 3.

DIAGNOZA PROBLEMU ALKOHOLEGO W GMINIE DĘBOWIEC

Gmina Dębowiec liczy **5.793 mieszkańców** (stan na 31.12.2023r.)

Z rozpoznania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębowcu wynika, że w 2023r.:

- liczba rodzin, które korzystały z pomocy społecznej wyniosła 95;
- liczba rodzin, które korzystały z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu wyniosła – 7;
- liczba rodzin, które korzystały z pomocy społecznej z powodu narkomanii – 3;
- liczba rodzin, które korzystały z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie – 0;
- liczba procedury „Niebieskiej Karty” – 13.

Z informacji Komisariatu Policji w Skoczowie wynika, że w 2023r. odnotowano następujące zdarzenia dotyczące naruszenia prawa i porządku publicznego przez osoby pod wpływem alkoholu i/lub środków odurzających, dotyczące terenu Gminy Dębowiec:

- liczba interwencji domowych ogółem – 56, w tym interwencje domowe z wykorzystaniem procedury „Niebieskiej Karty” – 8;
- liczba zdarzeń drogowych z udziałem nietrzeźwych kierujących pojazdami – 17;

Rozdział 4.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana przez Wójta Gminy na podstawie art. 4¹ ust. 3 ustawy, ma charakter inicjujący w stosunku do zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 ustawy

2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych :

- 1) wypłata wynagrodzenia członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniu Komisji i zespołów problemowych (Zespół Motywacyjno-Interwencyjny i Zespół Kontrolujący) – **111,00 zł** brutto. Podstawa do wypłacenia wynagrodzenia: lista obecności i protokół z posiedzenia lub kontroli,
- 2) zwrot kosztów podróży członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dębowcu, na zasadach określonych w rozporządzeniu dotyczącym zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, z zastrzeżeniem, iż podróżą służbową jest wykonywanie zadań przez Członków Komisji określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poza terenem Gminy Dębowiec,

- 3) szkolenia członków Komisji oraz osoby prowadzącej ewidencje gospodarczą związaną ze sprzedażą napojów alkoholowych,
- 4) zakup materiałów i sprzętu do bieżącej pracy Komisji.